

SLOVENSKI NAROD

Ishaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inserati: do 30 peti 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inserati peti vrsta 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišstvo: Kraljeva ulica št. 5, pritišlje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Mussolinijev imperijalizem

Še pred nedavnim je Mussolini razburil evropsko javnost s svojimi nenavadno ostrimi govori proti Nemcem, proti Avstriji in Nemčiji. Malo pozneje je sledila pot dr. Nemičja v Rim, kar je povzročilo sprostilo komentarje, da sestavlja Italija zvezo zoper Nemčijo, kakor da je glavni nasprotnik rimski politiki onstran Alp.

Ali potem se je stvar brž popolnoma spremenila. Nasprotje do Nemčije je stopilo povsem v ozadje in sedaj je obrnil Mussolini pozornost na drugo stran. Postavil je v ospredje kolonialni problem, razvil ga v svojih javnih govorih na vsa usta, da stoji fašizem po zmagi nad notranjimi nasprotniki pred drugo svojo poglavitno nalogo, pred ustvaritvijo imperijalistične moči, kolonialne posesti. Mussolini obtožuje znamenite države, da so si svet razdelile med seboj in da niso Italiji dale takorekoč ničesar. Mussolini izjavlja, da si mora Italija kljub temu prirediti prostor na solncu, to je, da si mora pridobiti nove kolonije.

Italija je pozno stopila v vrsto kolonialnih držav. Ko je leta 1860. nastala ujedinjena Italija, je bil svet že domala popolnoma razdeljen in Italiji se je gojilo tako kakor Nemčiji, ki se je prav tako kot kolonialna sila pričela udeleževati šele po svojem ujedinjenju, po l. 1870. Tako Italija kot Nemčija sta morali poboriti drobtine, ki so padale z bogati obložitimi mize evropskih, oziroma svetovnih kolonialnih držav; dobili sta le slabše dežele v Afriki, kjer edino je bilo preostalo še nekaj sveta, da so ga mogli še razdeliti med osvobodilce iz Evrope. Italija je dobila ob Rdečem morju primarno jezerito Eritrejo, katere ozemlje pa je goščato, težko dostopna Abesinija, domovina junaškega gorskega rodu, ki je energično in zelo uspešno zavrnil italijanske osvajalne načrte. Daje je dobila peščeno, malo plodno Somalsko deželo, toda dostop do teh dveh kolonij je samo skozi Rdeče morje, katerega dohod in izhod čuva Anglija. Italijanska posest je torej odvisna popolnoma od angleške milosti. Zato si je Italija izbrala Tripolitanijsko, ki jo je kratkoma leta 1911. vzela Turčija, ali tudi tu je po večini malo rodovitna dežela, katere glavni del tvorijo puščava.

Z izidom svetovne vojne je Italija pridobila samo neveliko korekturo meje ob Somalski koloniji, kjer ji je Anglija prepustila ozemlje ob reki Jubi. Od nemških kolonij, ki so se razdelile med zmagovalce, ni dobila ničesar. Celo glede Dodekaneza je prevzela obveznost, da ga odstopi Grčiji, ko se izpolnijo neki pogoji. Iz Male Azije so se Italijani umaknili popolnoma.

Fašizem je že nešteto krat poprejšnjim vladam očital defetizem in slabost, ker si niso znale priboriti nikakih novih kolonij v času ko bi bilo to mogoče. Sedaj napoveduje Mussolini, da bo popravil napake svojih prednikov in da pričleni Italija s širjenjem kolonialne posesti.

Italijanska imperijalistična napoved mora vzbuditi pozornost v vseh državah, ki imajo že kolonije in mora mehanično zadeti na odpor v teh državah. Prav tako kakor se je pred vojno Nemčija tako žilavo in brezobzirno, da z naravnost oholo samozavestjo poganjala za kolonije in v svojo nemaskirano pohlepnostjo razdružila vse vodilne svetovne države zoper sebe. Da je šla Anglija zoper njo in nato še Amerika, temu je bil poglavitni vzrok ravno nemška nestrpnost, dobiti čim prej in čim več kolonij.

Italija gre po isti poti. Kakor nekdanji Nemci, tako kriči danes v obraz vsemu svetu, da si hoče Italija priboriti svoje mesto na solncu. To mora vzbuditi nezaupnost vodilnih kolonialnih držav, ki pač ne bodo pripravljene, odmakniti se samozavestnemu novemu Italijanu in ga spustiti v prve vrste. Zelo lahko se zgodi, da se bo okrog Italije, če bi res postajala opasna, tvoril blok nasprotnikov, ki bi bil pripravljen stopiti po potrebi tudi v akcijo. Za enkrat je sicer Italija pokazala samo besede, ne še dejanj. Mi Jugoslovani pozorno poslušamo besede, a pripravljani moramo biti tudi na eventualna dejanja.

ITALIJA IN ROMUNIJA

— Bukarešta, 14. aprila. V uradnih krogih v Bukarešti se govori, da obišče romunska kraljevska dvojica Rim, ako Italija prizna romunsko aneksijo Besarabije. Čim to prizna, namerava romunska vlada organizirati obisk kraljevske dvojice v Rimu še to poletje.

Naraščajoče ogorčenje radikalov proti Radiću

Razburjenje radi njegovih izjav v Zagrebu. — Radikal groze z neparlamentarnim obračunavanjem. — Nestrpno pričakovanje seje glavnega odbora NRS.

— Beograd, 14. aprila. Včeraj smo kratko javili, da je bil dr. Ninko Perić imenovan za finančnega ministra in da je prevzel poljedelski minister dr. Vasa Jovanović tudi resor prometnega ministarstva. Včerašnja nad tri ure trajajoča konferenca radikalnih ministrov je končala s tem, da so radikali sklenili, da ne izvajajo nikakih nadaljnjih konsekvenc iz odstopa ministra Krste Miletića, marveč da počakajo, da določi nadaljnjo taktiko širši glavni odbor radikalne stranke, ki se sestane 25. aprila. Včeraj so radikali z velikimi napori zakrpalj sedanjost vladu g. Nikole Uzunovića.

Komaj se je popoldne nekoliko poleglo nervozno razburjenje med radikali, že je prišla prva večer iz Zagreba nova vest o napadih Stepana Radića na posamezne radikalne ministre in na šola narodno radikalne stranke g. Nikole Pašića. Stepan Radić je v Zagrebu podal zelo obširno izjavo dopisnikom beogradskih listov (Objavljamo jo posebej. Ur.)

Prvotno telefonsko obvestilo iz Zagreba je naglašalo, da je g. St. Ra-

dić napram novinarjem nazval ministra za soc. politiko Milana Simonovića »kučko« (psa), kar se je pozneje korigiralo v »kockar«. Sedanjega finančnega ministra dr. Ninko Perića je baje imenoval »idijota«. Ti novi Radićevi izpadi so izzvali v radikalnih vrstah velikansko ogorčenje, kar dokazujejo tudi današnja posvetovanja radikalnih ministrov in ponovne avdijske ministra za socialno politiko Milana Simonovića na dvoru. Radić danes v svojem »Domu« nasprotno naglašuje, da je novi finančni minister kmetijski sin iz Sabca in da je eden izmed najuglednejših, najpoštenjših, najpravičnejših in najrazumnejših radikalnih veljakov. Nekateri radikali so nad Stepanom Radićem tako razjarjeni, da so sklenili, da z njim temeljito, tudi na neparlamentarni način obračunajo. Ogorčenje proti voditelju hrvatskih seljakov pa narašča obenem v Beogradu samem. Že sredi so se po mestu širile vesti, da nameravajo privediti Stepanu Radiću pri njegovem prihodu v Beogradu nepričakovano in izreden sprejem.

Napeta nervoznost v politični situaciji

Povratak g. Radića v Beograd. — Radikalni in radićevski ministri se posvetujejo vsak zase. — Ministra Simonović in Stepan Radić v avdijski.

— Beograd, 14. aprila. Ob 7.30 zjutraj iz zagrebških brzdovlakov je prispel danes v Beograd prosvetni minister g. Stepan Radić. Na kolodvoru so ga pričakovali njegovi ožji prijatelji in nekateri novinarji. Kolodvor je bil na splošno presenečenje izredno močno zaseden z orožniki. Postajo je zasedel močan oddelek žandarmerije, ker so bile varnostne oblasti obveščene, da se organizirajo velike demonstracije proti ministru Stepanu Radiću. Do demonstracij pa ni prišlo; pred kolodvorom se je zbralo le nekaj radovednežev.

Zagrebske izjave Stepana Radića so v politični javnosti izzvale veliko senzacijo. Ob 10.30 popoldne je g. Stepan Radić v spremstvu svojega nekadašnjega ministra Pavla Radića posetil ministrskega predsednika Nikole Uzunovića. V Beogradu je povsod opazati izredno živahnost, napeto zanimanje za nadaljnji razvoj političnih dogodkov. Vrst se nove senzacije. Vsak hip pričakuje, da odstopijo še drugi radikalni ministri, zlasti minister za socialno politiko Milan Simonović.

G. St. Radić je izjavil na kolodvoru novinarjem, da je njegova izjava v Zagrebu novinarjem podana izjava točna in da je treba pričakovati razvoja dogodkov. »V Zagrebu sem se sestal s predsednikom esperantskega društva g. Ed. rivo in sem se z njim dodelal o tem, naj naši profesorji na srednjih šolah učijo esperanto. Ukrenem vse, da postane esperanto oblatni predmet na vseh srednjih šolah.«

Po konferenci z g. Uzunovičem je g. Radić izjavil: »Križe ni! Z g. Uzunovičem sem se razgovarjal o politični konferenci ministrskega sveta, ki se vrši popoldne. Sedaj so se sestali radikalni ministri posebej in jaz se sestanim v svojem kabinetu z našimi ministri.«

— Beograd, 14. aprila. Minister za socialno politiko Milan Simonović je danes zgodaj prišel k ministrskemu predsedniku Nikoli Uzunoviču ter izrazil svoje ogorčenje nad postopanjem prosvetnega ministra. Nato se je zelo dolgo posvetoval s strankinim šefom g. Pašićem. Po tem posvetovanju je minister g. Simonović odšel na dvor. Kralj ga je sprejel v polurni avdijski, ki je trajala od 9.45 do 10.15. Z dvora je odšel minister Simonović naravnost k ministrskemu predsedniku g. Uzunoviču. Z njim je konferiral dlje časa. Ob 11. dopoldne se je g. Simonović ponovno napotil v dvor ter bil zopet sprejet od kralja v polurni avdijski.

Po avdijski je g. Simonović izjavil zastopnikom tiska: »Gospod Radić je prejel svoje informacije o meni od strani mojih nasprotnikov. Načeloval sem dolgo časa ministrstvu, ki ga sedaj vodi minister Pavle Radić. Pri tem konstatiram, da g. Radiću manjkajo vsi

tehtni argumenti proti meni in zato se poslužuje takih proti meni naperjenih in neosnovanih informacij.«

Glede svoje avdijske na dvoru je bil minister Simonović zelo rezerviran. Politični krogi računajo, da minister danes popoldne odstopi. Gotovo je, da poda svojo demisijsko tudi državni podtajnik v ministrstvu za šume in rudnike B. Kučundžić. Ta motivira svoj odstop s tem, da je z ozirom na najnovejšo Radićevo napade onemogočeno vsako normalno sodelovanje z zastopniki HSS.

Politični krogi živahno komentirajo Radićevo taktiko, ki ima gotovo za cilj, vreči iz vlade po malem vse njemu neljube radikalne ministre.

Prosvetni minister g. Stepan Radić je ob 11.30 dopoldne odšel v spremstvu kabinetskega šefa g. Košutića na dvor. Kralj ga je sprejel v polurni avdijski.

Konferenca Male antante na Bledu

Obnovitev zavezniških pogodb. — Pristop Poljske?

Beograd, 14. aprila. Iz Bukarešte javljajo:

V političnih diplomatskih krogih pričakujejo, da se skoraj zunanji ministri Male antante sestanejo na konferenco, ki bo imela izreden značaj. Na tej konferenci se imajo obnoviti zavezniške pogodbe in sicer: 1.) zavezniška pogodba med Rumunsko in Češkoslovaško na eni strani in 2.) zavezniška pogodba med Rumunsko in Jugoslavijo na drugi strani.

Te pogodbe namreč tvorijo poleg češko-jugoslovenske pogodbe temelji Mali antanti. Prva pogodba poteka meseca junija, druga pogodba pa meseca septembra.

Rumunska vlada je prepričana in uva, da se bodo te pogodbe podaljšale brez vsakih bistvenih sprememb.

Konferenca zunanjih ministrov Male antante se ima sredi meseca junija vršiti na Bledu.

Rumunski politični krogi dalje tudi razpravljajo o akciji rumunske vlade, da se pritegne Poljska v sistem držav Male antante.

Avstrijski agrarci proti trgovinski pogodbi z Jugoslavijo

— Dunaj, 14. aprila. Avstrijski agrarci so po svojih organizacijah začeli akcijo, da se od strani avstrijske vlade Jugoslaviji odseve trgovinske pogodbe. Ta akcija je izzvala v avstrijskih industrijskih krogih ostro kritiko. Industriji odklanjajo zahteve agrarcev.

Novi Radićevi napadi na radikalne prvake

„Minister Simonović je kockar,“

V dolgih izjavah novinarjem je g. Radić včeraj zopet ostro napadel gg. Pašića in Simonovića. — Potrdil je svoje izjave v Pakracu in napovedoval izločenje še večih radikalnih ministrov.

Zagreb, 14. aprila.

Danes priobčujemo zagrebške »Novosti« in po beogradskih obvestilih iz Beograda tudi beogradski listi »Politika«, »Pravda« in »Vreme« zelo obširno izjavo g. Stepana Radića o odstopu prometnega ministra Krste Miletića, odnosno o vladi g. Nikole Uzunovića. Včeraj dopoldne so posetili sodrušniki in dopisniki omenjenih listov g. Stepana Radića na njegovem stanovanju z namenom, da jim da pojasnila glede neobičajnega demisijskega pisma prometnega ministra. Pri tej priliki so dopisniki prečitali gosp. Radiću tudi vsebino ostrega pisma radikalnega državnega podtajnika Kučundžića. Glede tega pisma je Stepan Radić kratko izjavil:

»To so, gospoda, taka analfabetska vprašanja, da o njih ni treba govoriti. Vsak lahko piše, kar hoče.« Z ozirom na afero z g. Krsto Miletičem je izjavil g. Radić: »Korupcija ni interno vprašanje. Vprašanje o Krsti Miletiču se zato ne more obravnavati med štirimi očmi. To vprašanje je vprašanje vse naše javnosti, zlasti ako se govori, da se v Zagrebu krađe premog. Korupcija ni interno vprašanje, nego vprašanje celoga naroda in parlamenta. Kdor brani korupcijo, naj gre. V ostalem naj me gosp. Krsto Miletić teži.«

Ker je znano, da ima Radić navado v listih objavljene stenografske beleške poročevalcev pozneje demantirati, je dopisnik »Politike« g. Božović opozoril g. Radića, da je njegov govor v Pakracu, in zlasti odstopa veka o Krsti Miletiču, posnel točno od besede do besede. G. Radić je nato zmalaj z rameni in pripomnil: »Ni baš vse povsem točno. Nič ne del! Smisel je isti!«

Radić je koncem razgovora tudi priznal, da je g. Božović perfekten stenograf. Dejal pa je, da je izpuščena tučam kak besedica, zato da je v odstaku v »Politiki« ostrejši ton. »Kadar jaz govorim, mi je težko slediti. Težko je zadeti pravo njanso. Kadar gledam narod pred seboj, se segrejem in hitro govorim.«

G. Stepan Radić je nato zelo obširno odgovarjal na vprašanja posamnih dopisnikov. Sotrudnik zagrebških »Novosti« gosp. Turkalj je vprašal Radića: »Kaj je, g. minister, z izrazi v Miletićevi motivaciji: bitanga in vucibatina?«

G. Radić je smehljaje odgovoril: »Reči mi (Miletiču) moram, da je dober fotograf. S tem se je povsem dobro sam fotografiral. Hotel je mene pogoditi, pa me ni mogel, ker sem bil v Zagrebu. Pogodil je sam sebe.«

»Ali mislite, da bo imela Miletićeva demisijska večje posledice?«

»Ne! Ne! To znači samo, da bodo mo-

rali radikali opredeliti svoje ljudi z ozirom na politiko sporazuma. Prepričan sem, da radikalna stranka in radikalni klub ne bo sta sledila tem ljudem. Ako sledita, bomo sestavili vladu z opozicijo. A če je ne sestavimo, tedaj gremo mi v opozicijo. Vlada ostane dalje, čeprav gredo Pašićevi ljudje vsi v opozicijo. Situacija je taka: Radikali nimajo večine v parlamentu in je ne morejo imeti, tudi ne na ta način, ako pritegnejo k sebi Pribečevića ali kakvo drugo frakcijo, ker bi večje število radikalov pogum takoj izstopilo.«

G. Radić je nato govoril o ministrskemu predsedniku Nikoli Uzunoviču, naglašajoč, da mora biti ministrski predsednik oni, ki predstavlja narod in državo. Uzunović je bilvi sodnik. Ko smo pravno stvar razpravljali, kakor n. pr. novi zakon o sodnikih, sem spoznal, kaj to pomeni. Dobro je imeti ministrskega predsednika, ki je jurist in baš sodnik. Uzunović je še mlad. To je koristno in potrebno. Za vladne posle je potreben mlad človek. Brez ozira na to, kaj bo s korupcijo, je moje globoko prepričanje, da bi mi, ako bi Pašić ostal še nekaj let na vladi, propadli tako, kakor je propadla Avstrija, ker ji je bil na čelu Fran Josip. Pod Pašićem se ni mogel končati niti eden mesec. Je star človek. Prošaj so vedno meseci in meseci, predno se kaj naredilo. Zakonski načrti pa so se metali v miznico, ker se niso mogli reševati zato, ker je bil ministrski predsednik star človek.«

Dopisniki so nato Radića opozorili na nedeljske govore voditelja SDS Svetozarja Pribečevića in voditelja demokratske stranke Ljube Davidovića. Glede Davidovića je Radić izjavil, da je ta v Čupriji govoril isto, kar on v Pakracu. Mnoge stvari je slično govoril tudi Svetozar Pribečević. On sedaj mnogo bolje govori, nego poprej. Zdi se, da je po avdijski spoznal situacijo in da mu je ta jasna. Radić je zopet ponovil o vladi, da je po demisijski Krste Miletića močnejša nego prej. Do krize celokupne vlade ne pride, marveč se polagoma iz vlade odstranjuje vsi slabi ministri.

Glede Ljube Jovanovića je Stepan Radić omenil, da je pošten človek, toda neodločen in ne dovolj borbena. Radićevo prepričanje je, da Ljuba Jovanović ne izstopi iz radikalnega kluba. Spada pa faktično med ljudje, ki se privlačijo radikalne stranke. Taki ljudje so srila v veličana radikalne stranke. Sedanjim ministru za socialno politiko Milanu Simonoviču. Kratko je dejal: »Treba je oditi v Kruševac in opazovati, kaj tam on (Simonović) dela. Dobil sem o njem pisma, ki govore, da je kvartopirec (kockar)«

Amundsenov polet na severni tečaj

— Berlin, 14. aprila. Iz Osla javljajo: Amundsen in Ellsworth sta včeraj iz Osla odpotovala na Spitzberga. Pred odhodom se je zbrala 10.000-člana množica, ki je Amundsenu in njegovemu spremljevalcu v slovo navdušeno vzklikala: »Hurra, hurra, hurra!« Amundsen je izjavil zastopnikom listov, da je izredno zadovoljen z dosedanjimi uspehi zrakoplova »Norge«, ki jih je dosegel na poletu od Rima v Pulham. Ne dvomi niti najmanj, da se njegova ekspedicija na severni tečaj posreči.

TRGOVINSKA POGODBA Z MADŽARSKO

— Beograd, 14. aprila. V Beogradu se sestane 20. t. m. naša in madžarska delegacija, da obnovite pogajanja za sklenitev definitivne trgovinske pogodbe.

RUSIJA SE NE UDELEŽI MEDNARODNE GOSPODARSKE KONFERENCE

— Zeneva, 14. aprila. Sekretariat Društva narodov je včeraj prejel obvestilo predsednika Centralne ruskih združenj Kinčuka. Rusija naznanja, da se ne udeležijo mednarodne gospodarske konference, ker se ta vrši na ozemlju republike Švice.

Avtovožnje v Italijo.

Obveščam p. n. občinstvo, da prevzemam od danes dalje avtovožnje tudi za Italijo. — PAVLE STELE, avtotaksi, italijanska cesta 3. — Telefon 942.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Lesni trg: Malo povpraševanja, precej ponudb. Prodani 3 vagoni tramov 25×25 naprej, 6 m dolj, zdravi, ostrorobo tesani, jco. meja 450 Din.

Žitni trg: Malo ponudb, malo povpraševanja.

Efekt: 2½% drž. renta za vojno škodo 295; 7% invest. pos. iz leta 1921 72—75; Celjska posojilnica dd. 200—202; Ljubljanska kreditna banka 175; Merkantilska banka 102; Prva hrvatska štedionica 865; Kreditni zavode 165—175; Slavenska banka 50; Strojne tovarne in livarne —95; Zdržene papirnice 100; Stavbena družba dd. Ljubljana 50; Šešir dd. 110—110; 4½% kom. zad. bke. 20—21; 4½% zast. l. kr. dež. bke. 20—21.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Curih 10.9525—10.9925, Pariz 196—198, Newyork 56.661—56.961, London 276.039—277.2038, Trst 227.95—229.15, Berlin 13.5225—13.5625, Dunaj 800.875—804.875.

Efekt: Ljubljanska 175; Hrv. esk. banka 106—106.50; Hipotekarna banka 61.50—62; Praštediona 870—872.50, Trboveljska 365—370, Vevče 100.

INOZEMSKO BORZE.

Curih: Beograd 9.12, Pariz 17.83, London 25.185, Newyork 518.125, Milan 20.87, Praga 15.35, Dunaj 73.10.
Trst: Beograd 43.825, Pariz 86, Newyork 24.85, Praga 73.80, London 120.975, Curih 480.50, Dunaj 352.

Pristopajte k Vodnikovi družbi!

Občni zbor Gremija trgovcev v Ljubljani

Odmev hude gospodarske krize. — Nova ureditev odpiranja in zapiranja trgovin. — Deseturni delovni čas.

V gremijski zborovalnici je bil sredi tri ure trajajoči občni zbor Gremija ljubljanskih trgovcev, ki je bil zelo množično obiskovan. Načelnik Ivan Gregorec je pozdravil zastopnike mestne občine ljubljanske obrtnega komisarija Ivana Čehuna, predsednika trgovskega društva »Merkurja« dr. Frana Windischerja, zborničnega tajnika dr. Pretnarja, predsednika pomočniškega zbora Zemljičarja, vodjo gremijske šole učitelja Gruma, tajnika Zveze industrijalcev dr. Golija in zastopnike tiska. Predsednik se je v svojem poročilu spomnil 33 v preteklem poslovnem letu umrlih članov ter je nato omenjal, da je odločil mesto načelnika veletrgovca g. Fran Stupica, ki je vodil posle gremija od leta 1922. Do meseca februarja t. l. njegovo nesebično delovanje je bilo že opetovano na občnih zbora priznано. Predsedniško poročilo omenja gospodarsko krizo, ki je vladala preteklo leto, ter konstatira, da država povzbuje avtomatično različne davke, a konkuzi so na dnevnem redu ter so vse te neugodnosti krive, da cene življenja ne padajo, kakor to zahteva javnost od trgovca. Trgovina je v latentni krizi. Trgovstvo je primorano protestirati proti sedanjim gospodarskim politikam in davč. bremenom. Koncem svojega poročila zahteva predsednik, da se slovensko trgovstvo z vsjo odločnostjo zavzame za to, da dobi Ljubljana popolno borzo.

Gremijski tajnik Lojze Šmuc je podal strokovno poročilo o poslovanju gremija, o gremijski šoli ter o finančnih in socialnih problemih, ki globoko segajo v vitalne interese trgovskega stanu. Članstvo gremija je 31. decembra 1925 znašalo 1336. Napram prejšnjemu letu se je zmanjšalo za 27. Od članov je bilo 511 protokotiranih in 825 neprotokotiranih. Konstatira, da številni odjav trgovskih obratov raste, pada pa število prijav, to je dokaz, da se nahaja naša trgovina v krizi. Glede trgovskega šolstva omenja, da gremij vzdržuje gremijsko šolo iz svojih lastnih sredstev. Za šolo troši letno 130.000 D. Gremij je prejel od prevrtač sem do danes državne podpore bl. 11.000 Din. Vlada namerava gremijskim šolam odtegniti državno podporo z motivacijo, naj trgovci sami vzdržujejo svoje šole. To je izzvalo v trgovskih krogih veliko ogorčenje in nevoljo. Poročilo dalje govori o davčnih zadevah, konstatirajoč, da so davčne dajatve popolnoma izčrpale vse virov in organizem našega trgovca, z globokim pesimizmom govori dalje o izenačenju davkov in o taksem zakonu ter navaja statistiko davčnih bremen. Za trgovce so dalje aktualna vprašanja: krošnjarstvo, ureditev delovnega časa in inozemski potniki. Zadnje vprašanje je postalo haš sedaj zelo akutno in je gremij moral že večkrat intervenirati proti inozemskim potnikom, ki so po Sloveniji delali konkurenco domači trgovini.

Občni zbor je nato odobril računski zaključek za leto 1925, poročilo revizorjev in proračun za leto 1926. Soglasno so bile tudi sprejete nekatere spremembe pravil, nakar so se vršile dopolnilne volitve. Na predlog g. Samca so bili izvoljeni v načelnstvo: veletrgovec Ivan Gregorec, kot načelnik, veletrgovec Josip Kavčič kot I. podnačelnik, in veletrgovec arel A. Kregar, kot II. podnačelnik. Izvoljeni so bili nato še štirje namestniki odbornikov, in sicer: Saša Knez, Josip Pavlin, Alojzij Mohorič in Ivan Bahovec. V odseku so bili izvoljeni: a) delegat v pomočniški odbor Derenda in Zeleznikar, b) v šolski odbor Ivan Gregorec in Fran Novak in c) v zvezo trgovskih gremijev: Ivan Kostevc, P. Fabian, I. Breznik in Zorc.

Po volitvah se je razvila živahna debata o vprašanju glede ureditve odpiranja in zapiranja trgovin. Načelnik gremija Iv. Gregorec je kratko uvedel razpravo o tem vprašanju, naglašajoč, da je treba upoštevati socialne obrtno zakone in se glede določitve delovnega

časa v trgovini tudi po njih ravnavati. Gremij je zato svoj čas sklenil, naj bodo špecerijske trgovine odprte po 10 ur druge trgovine pa po 8 ur. Gremijski tajnik je nato podal kratek pregled o poslovanju v trgovinah in je ob enem omenil dve kolektivni vlozi in sicer vlogo trgovcev iz Šiške (Ljubljana VIII.), ki predlagajo, naj bodo trgovine v Šiški odprte ob 7. do 12. in od 2. do 7. Nekateri ljubljanski trgovci pa so zahtevali, naj se trgovine odpirajo celo ob 6. jutraj in naj bodo odprte tudi ob nedeljah in praznikih. Vloga teh trgovcev pa je naletela na splošen odpor pri večini navzočih članov. Razvila se je nato živahna debata, ki je pokazala, da si nasprotujejo interesi periferije s centrom mesta. Končno je občni zbor sprejel predlog trgovca Pavlina, naj bodo trgovine v Ljubljani odprte od 7.30 do 12.30 in od 2. do 7. zvečer. Obenem je bil sprejet za šiško dodatni predlog g. Simončiča, da so trgovine v Šiški odprte od 7. do 12. in od 2. do 7. zvečer. Zastopnik pomočniškega zbora g. Zemljič je protestiral proti temu, da bi se pomočniške prisililo k 10urnemu delovnemu času, ko jim zakon jamči 8urni delovni čas.

Trgovine imajo biti ob nedeljah in določenih praznikih popolnoma zaprte. Sklep občnega zbora glede zapiranja in odpiranja trgovin stopi 1. maja v veljavo. Ta sklep velja za vse trgovine, tudi za kramarje in štantarje. Tozadnji prestopki se imajo po soglasnem odobranju občnega zbora najstrožje kaznovati, prestopnikom se določi od strani gremija denarna kazen od 300 Din in v skrajnem slučaju se pozove na intervencijo proti prestopniku tudi policijska oblast.

G. Zeleznikar je nato iznesel priporočilo proti počasnemu postopanju na carinarnici. Občni zbor je sklenil, da se pri gremiju osnuje poseben odsek, ki bo sprejemal priporočila proti postopanju carinskih organov in jih nato na merodajnem mestu prednašal.

Ne silite v ljubljansko bolnico!

Prijatelj lista, ki pozna razmere v ljubljanski bolnici, nam je poslal naslednji dopis, ki ga priporočamo in upoštevamo našo javnost, zlasti pa gg. zdravnikov. Piše nam:

Ljubljanska bolnica je stalno prenapolnjena. Za sprejem se oglašajo vsak dan novi slučaj. Kakor smo se informirali, se je zadnje dneve sprejemalo dnevno po 40 do 50 bolnikov. Vsak dan morajo radi pomankanja prostora in radi vedno novih nuhih sprejemov tudi odpustiti bolnikov pospešiti tako, da tudi odpuste iz bolnišnice oskrbe do 40 oseb dnevno. Vsakdo išče zdravniške pomoči v bolnici, mesto da bi se zatekel k svojem zdravniku pri bolniški blaginji ali pri okrožnem zdravniku v svojem okraju. Tudi hodijo mnogi v ljubljansko bolnico iz onih krajev, ki imajo v bližini svoje bolnišnice, tako n. pr. iz Celja, Maribora, Ptuj, Slovenjgradca, Brežic, Novega mesta, Trbovelj itd. Nekateri bolniki trde, da so jih zdravniki poslali, drugi zaupajo bolj ljubljanski bolnici itd. Celotno iz daljnega Prekmurja so zastopani in to ponajveč radi očesnih bolezni.

Da je ljubljanska bolnica za vso Slovenijo premajhna, je umljivo, zato pa sprejemajo vanjo res le težje slučaje, lažje pa morajo odkloniti, oziroma priporočiti bolnikom, naj se zatečejo v bolnice v svojem kraju ali pa k okrožnim zdravnikom, ki so tudi dolžni res rešiti zdravstveno in podlagi ubožnega spravevala.

Potovanje iz drugih krajev v ljubljansko bolnico je združeno z velikimi stroški za vlak in prehrano. Večkrat se vrh tega pripeti, da je marsikdo odklonjen, čeprav je prišel od daleč, ker njegova bolezen ni bolnišnice oskrbe neobhodno potrebna in se lahko zdravi zasebno, ambulantno. Seveda je potem bolnik razočaran in nejevoljen ter si predstavlja, da se mu dela krivica, ker smatra sam sebe za zelo bolnega. Vsak je sebi seveda najbližji, ne ve pa, da so drugi še bolj resno bolni; in teh se ne odklanja. Vsekakor bi bilo umestno, da bi vodstvo bolnice v Ljubljani uradno obvestilo vse

okrožne zdravnike, da ne bi pošiljali lažjih bolnikov v ljubljansko bolnico, ker se jim lahko zgodi, da niso sprejeti iz zgoraj navedenih in povsem umljivih razlogov. Je pa zelo neprimerno, če bolnik šele v Ljubljani zve, da je bolnica prenapolnjena in da sprejem ni mogoč.

Tudi bi moralo vodstvo bolnice točno informirati okrožne zdravnike, kakšne bolezni se morejo sprejeti, katere pa ne; s tem bi se preprečil naval na bolnišnico, ljudem bi se pa prihranili stroški in sitnosti potovanja za prazno pot v Ljubljano in nazaj. Obenem pa tudi nejevolja bolnikov, ki trčijo, da je bolnica le za gotove ljudi, kar je pa vsekakor pomota. Če je v bolnici prostor in bolezen opasna, gotovo nikdo ni odklonjen. Seveda tega ljudstvo ne more razumeti, lažje pa bi jim to dopovedal okrožni zdravnik.

Priporočamo torej v splošno korist, naj se vsakdo v bolnici obrne na svojega najbližjega zdravnika, ki bo že spvedel in ukrenil, kar je potrebno. Če se pa odloči, da mora v bolnico, svetujemo, naj se zgleda za sprejem v bolnico v dopoldanskih urah, ker takrat je sprejem prej mogoč, kakor pa pozno popoldne, ko so že zasedene večina vse postelje. Sprejema se namreč le do 5. popoldne, ob nedeljah in praznikih pa le smrtno nevarne poškodbe.

Proti obolenju pljuč "VEDOMIN"

Emulzija pri početku tuberkuloze, bronhitisa, kataru in drugih pljučnih boleznih, za naglo okrepitev organizma in za brzo izginjevanje lokalnih sprememb.

Pasta za ojačanje otvarjanja apetita pri oslabilih, nervoznih, malokrvnih, osebitu pri škrofulozni, rahitični deci.

Napredaj v vseh apotekah. Laboratorium "Vedomin" Beograd, Vajfertova 52. 1979 a

Djordje Vajfert o zaslužnem delu našega ženstva

V sredo zvečer je imel guverner Narodne banke g. Djordje Vajfert na beogradski univerzi predavanje o velikih zaslugah našega ženstva. V dvorani je bilo zbrano mnogo uglednih kulturnih in nacionalnih delavcev, ki so z zanimanjem sledili Vajfertovim izvajanjem. Predavatelj je izjavil med drugim:

»Oprostite mi, da sem vas povabil na to svečano zborovanje. Zborovanje in moj govor sta namenjena našim cenjenim damam. Pričrpan sem, da bodo sprejele dame moje predavanje s polnim razumevanjem. Govoriti o ženstvu v prisotnosti žensk je zelo prijetno. V družabnem življenju si možki ne more želeči večje sreče, kakor biti deležni ženskih simpatij. Ženske bi lahko označili kot čisto veselo. Žena je glavni stebel hiše. Narodni pregovor pravi: »Hiša ne stoji na tleh, temveč na ženi.« In to je res. Toda žena ne igra važne vloge samo v hiši. Njen plemeniti vpliv sega tudi v okolico, v družabno življenje vobče. S svojimi vrlinami, osebitu pa s svojo usmiljenostjo in vztrajnostjo bi bile ženske lahko najboljši učitelji v ljudski prosveti. Ko so se pričele leta 1875 priprave za vojno, so sodelovale tudi ženske. To akcijo je začela kraljica Natalija. Ona je pozivala dvakrat na teden na dvor beogradske gospe in gospodične, da so izdelovale iz platna obveze za ranjene vojake. In ko so prihajali ranjenci z bojišča v bolnice, so jim žene požrtvovalno strele. Delo žensk rok je v vseh vojnah lajšalo usodo ranjenih in bolnih vojakov.

S svojo neupogljivo voljo, z veseljem do vsega, kar je dobro in plemenito ter s svojo izredno vztrajnostjo so ženske daleč pred možskimi. Njihovo delo po združenih in dobrodelnih ustanovah zahteva mnogo dela in časa, ki ga pa ženske kljub zaposlenosti v gospodinjstvu vedno rade žrtvujejo za splošno korist. Naša ženska društva so zbrala in razdelila med siromašno ljudstvo že milijonske vsote. Kako so bili zbrani ti milijoni? S prošnjami. Lahko je reči s prošnjami, toda prositi je pogosto zelo težko in neprimerno. Ženska društva stalno napredujejo.

Tudi med svetovno vojno so bila ženska društva v službi sanitetnih organov in Rdečega križa. Njihove člani

ce so neumorno delovale po bolnicah, kjer so z neverjetno požrtvovalnostjo in nesebičnostjo stregli ranjencem. Priznati moramo, da je delo, energija in vztrajnost našega ženstva v humanitarnem in patriotskem delu vredno vsega občudovanja. Nas moške mora biti sram, da jim še nismo javno izrekli svojega priznanja in hvaležnosti.

Po predavanju je g. Vajfert predlagal, naj pošlje zborovanje vsem ženskim društvom spomenico, v katerem jim izraža priznanje in zahvalo za njihovo požrtvovalno delo.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.
Sreda, 14.: »Henrik IV.« B. Četrtak, 15.: »Naša kriv.« D. Petek, 16.: »Pygmalion.« C. Sobota, 17.: Ob 15. »Henrik IV.«. Dijaška predstava po nižnjih cenah. Izv. Nedelja, 18.: »Pygmalion.« Izv.

Opera.
Sreda, 14.: »Boris Godunov.« A. Četrtak, 15.: Zaprto.
Ako ni drugače označeno, je začetek predstav v drami ob 20., v operi pa ob pol 20.

Na jugoslovanski grafični razstavi v Pragi, ki se odpre tekom teka meseca, bodo razstavili izmed slovenskih umetnikov: Romeo Bučar, Alfred Busbach, Elko Justin, Ivan Kos, Miha Maleš, France Podrekar, Matej Sterner, Rajko Subic, Bruno Vavpotič in Lojze Zagar.

Sprememba dramskega repertoarja. Za soboto dne 17. t. m. napovedana dramska predstava »Slijot« v spomin obilnice smrti Borisa Putjata, je preložena na prihodnji teden. Zato se vprizori v soboto 17. t. m. ob 3. popoldne Pirandellova tragedija »Henrik IV.«, kot dijaška predstava po nižnjih cenah.

Ansambli ljubljanske opere se odpelje na gostovanje v Sarajevu in Dalmaciji v petek popoldne. Turneja bo trajala približno tri tedne. Ker se je udeležil skoro ves operni ansambel in zborom vred, ta čas v Ljubljani seveda ne bo opernih predstav. Ali bi se ne dalo doseči, da bi med tem nastopala na našem odru kakaj tuja opera? Ako že ni mogoče dobiti zagrebške, pa bi ljubljanske gotovo tudi zanimalo, ako bi lahko slišali enkrat sicer mlado in skromno, a prav ambiciozno in na lepi višini stoječo mariborsko opero.

»Split v karikaturi.« Pod tem naslovom se je otvorila pred nekaj dnevi v Splitu razstava karikatur slikarja Anžela Uvodiča. Otvoritveni nagovor je imel znani splitski umetnostni propagator in feljtonist Ivo Delalle. Razstava ima poleg umetniškega značaja tudi družaben značaj, kajti Uvodič je pograbil in karikiral osebnosti, ki so znane in popularne predvsem v Splitu.

je, da se prepičate, da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato) »ključ«
raja kakor štirje pari drugih Dobivajo se v prodajalnah.

Sokol

Železniški popust za praški zlet. Ministristvo saobračaja je definitivno dovolilo 75% popusta na naših železnih cestah za sokolski naraščaj ter za telovadce in telovadke, ki nastopijo na vsesokolskem zletu v Pragi, za ostale udeležnike člane JSS pa 50% popusta. Znatno opust se bo dosegel tudi na avstrijskih železnih cestah.

Naša vojska na vsesokolskem zletu. Minister vojni in mornarice je izjavil starosti bratu Ganglu ob priliki predaje »Meča kralja Aleksandra I.« v Beogradu, da pošlje naša država 300 vojakov, vstevši mornarje, na zlet v Prago. Nastopili bodo s posebnimi vajami. V svrhu tehničnih priprav in vežbanja bo imenovan poseben častnik, ki bo v stalin stikih s stareštvom JSS.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sreda; 14. aprila 1926; katoličani: Tiberčij, Jelača; pravoslavni: 1. aprila, Marija; muslimani: 1. ševal 1344; židje: 30. nisana 5686.

Jutri: Četrtak, 15. aprila 1926; katoličani: Jela, Helena, Gestirad; pravoslavni: 2. aprila, Tit; muslimani: 2. ševala 1344; židje: 1. Ijarja 5686.

DANASNJE PRIREDITVE.

Gledališče: opera »Boris Godunov«, drama »Henrik IV.«.

Kino Matica: »Človek, ki se prodaja«, Ljubljanski dvor: »Zadnji dnevi Pompejeva«, Kino Ideal: »Prezra žena«.

Akademija in ples ljubljanskega Sokola ob 20. v Narodnem domu.

JUTRIŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: opera zaprta, drama »Naša kriv«.

Kino Matica: »Človek, ki se prodaja«, Ljubljanski dvor: »Zadnji dnevi Pompejeva«, Kino Ideal: »Prezra žena«.

Predavanje g. Simičeve iz Beograda ob 20. na magistratu.

DEZURNE LEKARNE.

Sreda: Bohinc, Rimska cesta, Levstek, Resljeva cesta.

Četrek: Piccoli, Dunajska cesta, Bačkartič, Karlovska cesta.

VLAKI ODHAJAJO IZ LJUBLJANE

na Gorenjsko ob 5.22 (ob nedeljah in praznikih), 6.43, 8.25 (z gorenjskega kolodvoza), 11.40, 14.50, 17.40 (z gorenjskega kolodvoza), 19.05, 1.40 (brzi);

na Dolenjsko ob 6.20, 13.20, 18.50, 23.00;

na Kamnik ob 5.15 (ob nedeljah in praznikih), 7.55, 14.10, 18.20;

na Vrhniko ob 7.48, 13.25, 18.15;

proti Rakeku ob 3.28 (ekspres), 4.17 (brzi), 4.50 (brzi), 6.02, 8.40, 12.15 (brzi), 14.25, 16.49 (brzi), 18.30, 22.45 (brzi);

proti Zidanemu mostu ob 0.30 (brzi), 0.58, (brzi), 2.12 (ekspres), 5.27, 7.44, 8.36 (brzi), 12.02 (brzi), 12.10, 14.20, 17.00 (brzi), 17.50, 23.15.

Solnce zaide danes ob 18.43, vzhaja jutri ob 5.17 in zaide ob 18.44.

Mesec zaide danes ob 21.3, vzhaja jutri ob 7.17 in zaide ob 22.12.

Izpred sodišča

Čudni pomenki nerodnih ljudi.

Janez Stupica iz Zuzemberka je bil radi raznih nerodnosti izgnan iz naše države. Kljub temu pa se je vrnil v Ljubljano v dobri veri, da ga policaji ne poznajo. Toda mož je imel smolo. Strážniku Korenu na Karlovski cesti se je zdel mož sumljiv in povabil ga je s sabo na policijo. To pa je Stupico ujezilo in nahruil je strážnika: »Kaj vas to briga? Če ne znate pravice, se je pojdit učiti. Z mano nimate ničesar opraviti.« Mož se je zgovarjal, da se ne spominja na prepoved povratka in da je hotel iti le v ljubljansko bolnico radi oč. Radi teh nerodnosti bodo odbrali moža še en mesec v ječi, nakar ga bodo odpravili kot nadležnega tujca zopet preko državne meje.

Se bolj neroden pa je bil neki star možiček Antun Huš, hlapec v Spodnji Šiški. Ta mož, ki pravi, da na »ta veliki« se ni bil kaznoval, na »ta mali« pa so ga že parkrat zašili, je prišel nekoč že precej okajen v neko ljubljansko predmestno gostilno. Tam se je tako rabičasto in nesramno obnašal, da je poklical natakarske strážnika. Ko je strážnik vstopil, ga je začel Huš zmerjati in kričati, da so vsi policaji »navbarje«. Arretiran je bil dne 4. marca, obsojen pa je bil danes na šest tednov ječe, s čemur je bil kar zadovoljen in je obljubil, da bo šel drugič, ako bo zopet pijan, raje v hlev.

Hudo je prijel posestnik Jože K. iz Dobruj svojega župana, s katerim se ne razume in sta si tudi politična nasprotnika. Župan po izjavi obtožena svojim političnim nasprotnikom raje rad panagaja. Jože K. ga je pri neki priliki, ko je šlo za stavbo, dovolj neke ograde, nagovoril takole: »Ti si župan samo za svojo zlahtno in ne za vse občane. Čakaj, ti bomo že še stoliček odnesli. Opeharil si tudi moje ženo.« Župan je tožil in je bil K. obsojen na 200 dinarjev globe.

Tiskovna pravda.

Peter Logar, župan v Mežici, je tožbo odgovorno udnico lista »Napreje« v Ljubljani še po starem tiskovnem zakonu. Dne 27. junija t. l. je namreč »Napreje« v dopis »Z Meziške doline« napisal med drugim: »Socialistični župan v Mežici, ki hodi v družbi z državnim komisarjem denuncirar s. Moderndorferja velikemu županu v Maribor, pa naj se odpelje takoj zopet k veliki kemu županu.« Obtoženka je pomenila dokaz resnice, ki pa se ji ni posrežlo. Radi tega je bila obsojena na 400 Din in na obzavo sodbe v »Napreju«.

Jack London:

Roman treh src

Torres si je obrisal potno čelo. Ves se je tresel od razburjenja. Carica ga je ta čas radovedno ogledovala. V njenih očeh ni bilo nobenega strahu.

— Peklo te je vrglo iz sebe, — je zasikal Torres v divji jezi. — Čarovnica si, ki ti pomaga samo peklo. Vendar si pa ženska in kot taka umrjoča. Slabotna si, kakor vsi ljudje, podvržena si vsem ženskim strastem in zato izbiraš. Ali te vrtine vrtine, kjer te čaka neizogibna smrt, ali pa... — Ali pa? — je ponovila carica.

— Ali pa... — je ponovila carica.

Umolknil je, obližal suhe ustnice in vzkliznil: — Ne! Bog mi je priča, da se te ne bojim! Ali pa postaneš še danes moja žena — to je drugi izhod.

— Rada bi vedela, kaj te bolj mika — jaz ali moji zakladi. — Zakladi. Vzamem te, ker imaš poln kovčeg draguljev, — je priznal, ne da bi se sramoval svojih besed.

— Toda v knjigi življenja je napisano, da bom Francisova žena! — je ugovarjala carica.

— Nič ne de. Saj lahko dotično stran prepisemo.

84

— Kaj misliš, da je to res mogoče? — se je zasmejala carica.

— Če pa ni mogoče, ti takoj dokažem, da si umrjoča. Vržem te v vrtinec, kakor si vrgla ti šopek cvetlic!

In Torres tisti hip res ni poznal strahu. Bil je neustrašen zato, ker mu je šumelo po glavi štiristo let staro vino in ker je bila premoč na njegovi strani. Poleg tega je bil pa Španec in kot tak ves navdušen za prizor, v katerem je mogla priti do veljave vsa njegova zgovornost in bahavost.

Toda carica je tako čudno vzkliznila, da mu je takoj upadel pogum. Prestrašeno jo je pogledal, potem se je ozrl na vrata, ki so vodila v spalnico in zopet se je zagledal v njen obraz, kakor da boče ugani njene misli.

Kakor prikazen je planil iz spalnice ogromen bel pes. Torres ga je komaj opazil. Se enkrat je zadrl in stopil v stran. Naenkrat mu je zmanjkalo pod nogami tal in omahnil je v vrtinec pod verando. Grozno je zakričal in zagledal v zraku nad seboj psa, ki je skočil za njim.

Torres je bil sicer izvrsten plavalec, vendar se pa z vrtincem ni mogel boriti. In Tista, ki sanja, je gledala kakor začarana z verande v jezero. Videla je, kako sta Torres in pes izginila v strašnem vrtincu, od kod se ni še nihče vrnil.

XX.

Dolgo je gledala Tista, ki sanja, v burni vrtinec. Naposled je vzdihnila rekoč: »Uboogi moj pes!« in vstala. Torresova usoda ji je bila deveta briga. Sploh je bilo človeško življenje za njo brez pomena, kakaj že od mladih nog je bila vajena razpolagati z življenjem in smrtjo svojih napol divjih, degeneriranih podanikov. Če je bil kdo pošten in plemenit, je imel seveda pravico do življenja. Kdor je bil pa hudoben in kdor je ogrožal življenje drugih, je moral umreti prostovoljno ali nasilne smrti. In tako je pomenil Torres v njenem življenju samo neprijetno epizodo, ki je šla hitro mimo. Pač pa se ji je zdelo škoda psa.

Hitro je stopila v sobo in poklicala služkinjo, obenem se je pa prepičala, da je njena zakladnica še vedno odprta. Služkinji je dala vsa potrebna navodila, sama se je pa vrnila na verando, od kod je lahko neopaženo gledala, kaj se godi v sobi.

Kmalu je privedla služkinja v sobo Francis in ga pustila samega. Bil je zelo slabe volje. S tem, da se je Henryju na ljubo odrekel Leoncio, je storil sicer plemenito delo, toda to ga ni moglo pomiriti. Pa tudi ženitev s čudno žensko, ki je vladala v dolini izgubljenih duš, ga ni nič kaj posebno mikala. Bal se je seveda ni in tudi trepetal ni pred njo, kakor Torres. Nasprotno, smilla se mu je in pomiloval jo je, da mora živeti med divjaki daleč od kulturnega sveta. Njena usoda, tragična je ljubezni

željne krasotice mu ni šla iz glave. Sirota je vsa obupana iskala ljubimca in ostala devica ne glede na svojo energijo in modrost. Takoj je opazil, da stoji v spalnici in nehoti je pomislil, da ga smatra služabnica morda že zdaj za caričinega moža. Sicer pa tudi ni bilo izključeno, da je hotela carica sploh opustiti vse ceremonije in da je velela služkinji, naj ga privede naravnost k poročni postelji. Te misli niso bile nič kaj razveseljevalne in zato se Francis za kovčeg ni dosti zmedel. Carica ga je ves čas opazovala z verande. Videla je, da je nekaj časa stal sredi spalnice, potem pa stopil h kovčegu. Vzel je pest draguljev in jih spuščal počasi nazaj v kovčeg, kakor da ima v roki navadno steklo. Nato se je obrnil in začel ogledovati leopardove kože na njeni postelji. Naposled je sedel na divan in videti je bilo, da ga razkošni divan prav tako malo zanima, kakor dragulji. Carica je bila tako navdušena, da ji na verandi ni bilo več obstanka. Stopila je v spalnico in se prijazno nasmehnila Francisu, rekoč:

— Kaj je bil senor Torres res lažnjivec?

— Bil, pravite? — se je začudil Francis in ji stopil naproti.

— Da, bil. Zdal ga ni več, — je odgovorila carica. — Niti tu, niti tam ga ni, — je pripomnila hitro videč, da Francis zanima, kako je Torres umrl. — Odšel je in dobro, da je odšel, kakaj vrniti se ne bo nikoli več. Lagati je znal imenito, kajne?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 14. aprila 1926.

— **Paščevo 80letnica.** Odbor za proslavo Paščeve 80letnice je poslal vsem okrožnim odborom radikalske stranke okolišnic, s katero poziva strankine pristaje, naj dne 22. maja t. l. na najboljše način proslavijo Paščevo 80letnico. Pripravila ni slavnostni odbor občanov demantira vse vesti o odgovorih proslave ter izjavlja, da se proslava neopredeljeno vrši 22. maja t. l.

— **Komisar dr. Zimmermann pri kralju.** Generalni komisar Društva narodov dr. Zimmermann odpotuje danes ali jutri iz Beograda v Bukarešto. Zunanje ministrstvo je včeraj priredilo njemu na čast banket, na katerega so bili povabljeni člani vlade, diplomatični zbor in ugledni politiki. Avstrijsko poslanstvo je ob 5. popoldne priredilo dr. Zimmermannu svečan sprejem. Po sprejemu je dr. Zimmermann sprejel kralja v avdienci.

— **Iz poštne službe.** Imenovana sta: za pošto uradnik v Celju Justina Rihteršič, za uradnika na pošti Maribor pa Pavle Ostojič.

— **Seja prosvetnega sveta.** V ponedeljek zvečer se je vršila pod predsedstvom Save Uroševića seja glavnega prosvetnega sveta, na kateri se je razpravljalo o tehničnih problemih. Sestava odgovora na zadnji akt prosvetnega ministra je bila poveljena posebnemu odboru.

— **8000 aktov v prosvetnem ministru.** Ker St. Radčič na shodišču očita radikalnim ministrom različne manipulacije in nemarnost, so radikalni tudi ostro kritizirali prosvetno politiko Stepana Radčiča. Radčičeve udeleže parirajo sedaj s protuodbori. Beogradski listi danes objavljajo vesti, da leži v prosvetnem ministru nad 8000 aktov iz najnovejšega časa, ki niso še rešeni. Radikalni Radčiču tudi očita, da je pred nekaj dnevi ukazal iz dvorane prosvetnega ministarstva odnesti v podstrešje dopisni sohi Vuka Karadžića in Giorgia Dančića.

— **Direktna zveza Berlin-Sušak.** Generalno ravnanje državnih železnic uvede v poletnem voznem redu pri železnih direktnih voz Berlin-Sušak, da tako olajša nemškemu izletnikom potovanje na jugoslovanski Jadran. Nemci so se začeli zelo zanimati za naša območja letovišča in za Jadransko morje sploh. Pripravljenih je že več skupin iz Nemčije, ki posetijo vsa mesta ob naši Adriji.

— **Katoliški episkopat proti naprednemu tisku.** To dni se je vršila v Zagrebu pod predsedstvom nadškofa dr. Ante Bauerja zaključna seja, na kateri je sprejel katoliški episkopat zelo ostro resolucijo proti naprednemu tisku. Resolucija se nanaša osebno na Hrvatsko in Slovenijo. Vrnemokom bo čitanje liberalnih listov prepovedano s posebnim pastirskim pismom, ki ga bodo menda čitali po vseh cerkvah.

— **Urednik Nar. Tribune obsojen.** V ponedeljek se je vršila v Beogradu zanimiva tiskovna obravnava proti uredniku »Narodne Tribune« Jovoviciu, ki ga je tožil Rade Pašić zaradi klevete. V inkriminiranem članku je »Narodna Tribuna« Rade Pašića očitala, da se peča s trgovino. Urednik Jovović je bil obsojen zaradi uvrede in klevete na en mesec zaporu in 8000 Din globe, 4000 dinarjev dobi državna blagajna, 4000 dinarjev privatni tožilec, ostalo gre pa na račun sodnih stroškov.

Obleke lastnega izdelka

Vam nudi najceneje

Jos. Rožina

Ljubljana, Alessandrova cesta 5

— **Epicerter močnega potresa.** o katerem smo včeraj poročali, da ga je v ponedeljek skozi več opoldanskih ur beležil dr. Belarjev observatorij v Gorlah pri Bledu, leži po obvestilih istega observatorija bržkone v Tihem oceanu.

— **Dve težki avtomobilski nesreči pri Splitu.** V nedeljo se je na poti med Splitom in Omisom primerila težka avtomobilska nesreča. Osební avtomobil, ki ga je vodil Šofer Komar, se je vsled prehitre vožnje prevrnil v občestni jarek. Šofer in kavarner Plivčević sta bila težko ranjena, neki drugi inženjer pa je dobil lažje poškodbe. Na isti cesti se je tudi v soboto primerila težja nesreča. Iz Omisa je vozil proti Splitu avto, iz Splita pa mu je nasproti prihajala Fordovka. Na pol poti sta se avtomobila, ki sta vozila s precejšnjo hitrostjo, srečala. Dočim je »Diatto« zmanjšal svojo hitrost, je »Ford« z neomejeno brzino dirjal dalje. Posledica tega je bila, da je vozilo, ki se ni moglo dovolj hitro ogniti, združil v 4 metre globok jarek. Vsi potniki »Ford« so bili težko poškodovani.

— **Rodbinske tragedije.** V kraju Ruski Krstur v Vojvodini se je v noči od 6. na 7. t. m. odigrala grozna rodbinska drama. Obešeno so našli ženo posestnika Mihaela Rucza. Povodom obdobje trupla je okrajni zdravnik ugotovil razne poškodbe in modre lise na truplu pokojne. Zato je nastal upravljen sum, da je bila žena najprej ubita ter nato obešena. Policija je aretirala posestnika Rucza, ki pa trgovatno zanika svojo krivdo. — Slična krvava drama se je odigrala tudi v Kaču v Vojvodini. Tamonšni čevljar Jovan Vasić je živel v koruznem zakonu z neko Milo Tanasino. Preteklo nedeljo sta se sprla in Tanasina je odšla k svojem bratu Savi Jelčiću, prosič ga ob enem, naj gre z nož k Vasiću po njene stvari. Ko sta prišla k Vasiću, je nastal med možema prepir, tekoma katerega je Vasić nasprotnika z nožem zabodel. Morila se aretirali.

— **»Brezalkoholna« produkcija.** Ljubljana, Poljanski nasip 10/3 pošilje vsakemu naročniku »Sl. Narod« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo vam žal!

92/T

Iz Ljubljane

— **Iz Prometne omejitve pod Tivolijem.** Na podlagi § 44. občinskega reda in §§ 18, 33, 34 in 37 cestnopoličjskega reda za mesto Ljubljano se prepoveduje pod Tivolijem na ozemlju med železniško progo. Cesto na Rožnik, tivoljskim gozdom in Celovško cesto vsak promet s kakršnimkoli vozilom (vozovi, avtomobili, navadnimi in motornimi kolesi itd.) kakor tudi jahanje in vodenje konj. Od te prepovedi so izzeti le otroški vozički in rolnobobilji (otroške igrače). — Stanovalec tivoljske graščine, hotela Tivoli ali Bellevue in osebami, ki imajo v teh poslopih opravila ter za materialne vožnje iz tivoljskega in šišenskega gozda se dovoljuje vozni promet po poti (drevoredu), ki vodi od Celovške ceste med velesojem in dirkališčem mimo brezovega gozdička do do tivoljske graščine in hotela Tivoli, oziroma po poti, ki se odcepi proti hotelu Bellevue (za Koslerjevim zidom). Ne glede na gornjo prepoved pa sme vsakdo po poti (drevoredu), ki vodi od Celovške ceste med velesojem in dirkališčem mimo brezovega gozdička do tivoljske graščine in dalje mimo mestnega ribnjaka oziroma obratni smeri, voziti z osebnimi vozovi s konjsko vprego, ne pa z avtomobili, navadnimi in motornimi kolesi, kakor tudi ne jahati ali voditi konje. Ob enem se odreja na podlagi § 53. cestnopoličjskega reda, da se morajo na ozemlju, označenem v 1. stavku tega razpisa, psi voditi na vrvi. Hkratu se občinstvo opozarja, da so vsi drugi drevoredi in poti v tem okolišču, kakor tudi poti po tivoljskem gozdu in hribu, v kolikor so v mestnem pomenju, izjemski edino kolovoz, ki vodi se sedla nad Podtursko graščino dol in Cesto na Rožnik, katero dosega pri villi Korčičan, pridržana izključno le pešcem po določilih §§ 18, odst. 1, 33 in 34. cestnopoličjskega reda in je po njih vsaka vožnja ali jeza nedopustna. Kršitelji teh odredb se bodo kozovali po § 117. cit. cestnopoličjskega reda z globo 1000 Din ali z zaporom do 14. dni.

— **Iz Oddaja košnje.** Mestna občina Ljubljana bo oddajala v nedeljo dne 18. aprila 1926 ob 2. popoldne v soli na Barju potom prostovoljne javne dražbe v zakup za dobo letošnjega leta košnje na mestnih potih in štradih na Ljubljanskem barju v Karovškem in Trnovskem predmestju. Zakupnino bo plačati takoj po končani dražbi. Interesenti se vabijo, da se napovedane dražbe zanesljivo udeležijo.

— **Iz Koncert pevskega zbora Krakovo-Trnovo.** je predložen na jutri, četrtek, ker je danes sodelovanje tenorista Banovca radi zaposlenosti pri premijeri Borisa Godunova namogoče. Zato se vrši koncert jutri v četrtek v Filharmonični dvorani ob 8. zvečer. Kupljene vstopnice veljajo tudi za četrtek. Občinstvo opozarjamo na to spremembo.

— **Iz Maša zadušnica** po pokojnem Fr. Dolencu se bo brala v soboto, 17. t. m. ob 10. popoldne v frančiškanski cerkvi.

— **Iz Akademski klub za Društvo Narodov** priredi v četrtek 15. t. m. svoje prvo javno predavanje. Klubu se je posrečilo pridobiti za predavanje znanega publicista in pooblaščenega delegata Perzije pri Društvu Narodov g. dr. Privata. Tema predavanja je »O ciljih Društva Narodov«. Opozarjamo javnost na to izredno zanimivo predavanje, ki se vrši v francoskem jeziku ob 18. v zborniški dvorani na univerzi.

— **Iz Tovariši Jadranski!** V četrtek 15. t. m. ob 20. uri se vrši VI. debatni večer. Predava starešina g. dr. Janže Novak o zanimivi temi: »Razvoj od politične k organizacijski demokraciji«. — Udeležba je za vse tovariše in tovarišice strogo obvezna!

— **Iz Uloga naše žene v družbi in državi.** O tem predmetu predava v četrtek 15. t. m. ob 8. zvečer na magistratu ga. Mila Simičeva iz Beograda. Slovenke, pridite! 428

— **Došla krasna izbira otroških oblek** in plaščkov. Kristofčič-Bučar, Ljubljana. 58

Da najboljši je to čaj.
Colombo Ceylon čaj!

Iz Celja.

— **c Tedenski izkaz mestne klavnice.** V tednu od 5. do 11. aprila je bilo zaklanih: 14 volov, 16 krav, 4 tele, 39 telet, 23 svinj in 16 kozličkov. — Uvoženo je bilo: 258 kg govedine, 840 kg teletine in 365 kg svinjine.

— **c Orožni listi.** Srečno poglavarstvo v Celju obvešča lastnike orožja, da dobe svoje orožne liste na sreškem poglavarstvu (soba št. 8) ob uradnih urah.

— **c Predavanje za rezervne oficirje** se bo vršilo v četrtek, 15. t. m. ob 20. v Oficirskem domu.

— **c Ljudsko vsenčilsko.** V ponedeljek 12. t. m. je predaval g. Edv. Šimenc o »Francija — vzgojitelica narodov«. Predavatelj je svoje predavanje obširno in poljudno zasnoval ter so bila izvajanja vseskozi zanimiva. Za svola izvajanja je žel pri poslušalcih mnogo priznanja.

Danes! Danes!
NOVO!
„PREZRTA ŽENA“
Pustolovina v 8. dejanjih.
V glavnih vlogah znana umetnika Alma Rubens in Conrad Nagel.
— Razkošno življenje v New Yorku in Parizu. — Igralci na višku, režija izborna.
Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.
Kino Ideal

Iz Maribora

— **m Konflikt med trgovci in zastavljenici** radi delovnega časa. Trgovski gremij je na svojem zadnjem občnem zboru sklenil odpravo 9 nezapovedanih cerkvenih praznikov ter zaprati trgovin še le ob pol 19. uri. Zoper ta sklep, ki pomeni podaljšanje delovnega časa v trgovskih obratih, so trgovski zastavljenici na svojem zborovanju protestirali ter zahtevali brezpopolno uvedbo 8urnega delovnega časa, kakor tudi praznovanje vseh dostoj običajnih praznikov. Konflikt, ki je nastal radi tega med trgovci in zastavljenici, bo imel bržčas za posledico, da oblast sklepa trgovskega gremija, ki stremi za uvedbo enotnega odpranja trgovin, ne bo potrdila, ob čem pa bo trgovski gremij odpovedal doslej veljavno kolektivno pogodbo, kar bo položaj trgovskih zastavljenec, med kateri vlada precejšnja brezposelnost, nedvomno poslabšalo.

— **m Uvedba avtoprometa v Mariboru in okolici.** Maribor že dolgo trpi na pomankanju primernih prometnih sredstev tako v mestu samem, kakor tudi okolici. Že pred vojno se je razmisljalo vprašanje cestne železnice, čakali so le na dograditve falske elektrane. Po vojni je nastal v Mariboru velik razmah, ustanovitve mariborske oblasti pa je povzdigla mesto v važno upravno in trgovsko središče. Pomankanje primernih prometnih sredstev z okolice je postajalo vedno občutnejše. Končno pa se je s privatne strani sprožila ideja za uvedbo avtoprometa. Načrta se je z vso resnostjo oprljala mestna občina ter je zaprosila za tozadevno koncesijo. Načrt predvideva uvedbo avtoprometa na progah Maribor-Celje, Maribor-Dravograd-Prevalje in Maribor-St. Ilj-državna meja. O zadevi je razpravljali tudi občinski svet na svoji zadnji seji ter odobril za nabavo 3 avtobusov kredit v znesku 800.000 Din. Vprašanje prometnih občil v mestu samem še ni definitivno rešeno, ker se je pojavila v zadnjem času odpor proti temu, da bi se uvedli avtobusi v uličnem prometu.

— **m Protestni shod stanovaniških najemnikov.** Društvo stanovaniških najemnikov sklicuje za prihodnjo nedeljo v Götzovo dvorano protestni shod zoper nameravane ukinitve stanovaniške zaštite. Na dnevnem redu je tudi razprava o perečih stanovaniških vprašanjih lokalnega značaja.

— **m Program ljudske univerze.** Po velikonocnem odmoru bo »Ljudska univerza« zopet nadaljevala svoje delo. Serija predavanj o francoski revoluciji se bo zaključila koncem aprila, za sedaj pa stopita vmes dve izredni prireditvi, ki ju bo moriborsko občinstvo sigurno pozdravilo. Vodstvu »Ljudske univerze« se je posrečilo pridobiti za predavanje v Mariboru največjega umetnostnega zgodovinarja v Srednji Evropi, slovitega profesorja dunajske univerze dr. Strygowskega, ki je pred letom z velikim uspehom predaval tudi v Zagrebu. Njegovo predavanje bo v četrtek 22. aprila. Profesor Strygowski bo predaval o postanku in razvoju avstrijske umetnosti, torej o predmetu v katerem si je pridobil s svojimi raziskovanji svetovni sloves, ker je dokazal, da antična umetnost izvira globoko iz orientalnega tal. Prof. Strygowski je rodom Poljak; ker ga pa v tem jeziku publika ne bi razumela, bo predaval nemško. Upamo, da bo predavanje odličnega učnjaka sprejelo mariborsko občinstvo z dolžno pozornostjo. Pripomnimo samo še, da ga bodo spremljale številne skopične slike. Naslednjega dne 25. t. m. pa bo priredila »Ljudska univerza« v izpopolnitev svoje farnoske serije koncert »Francoska glasba«. Sodelujejo: ravnatelj glasbiške šole v Gradcu g. Kroeimer in znani vodja Michlova kvarteta koncertni mojster g. Michel iz Gradca. Oba gospoda sta v Mariboru že ponovno nastopila in žela veliko priznanja. Na sponred francoski skladatelj iz starejše do najnovejše dobe. Obe predavanji se vršita ob 20. v veliki kazinski dvorani. Prodaja vstopnic od petka dalje pri ge. Zlati Brišnik in g. Hoferju.

Italijanski telovadci odpovedali udeležbo v Lyonu

Pri izbirnih tekmah je nastopilo le deset telovadcev. — Večina nesposobnih.

Italijanska telovadna federacija je oddala posebne izbirne tekme, da sestavi italijansko telovadna vrsto za velike mednarodne tekme v Lyonu. Na poziv federacije se je oglasilo le deset telovadcev, a še od teh je komisija večino spoznala nesposobnim. Le trije tekmovalci so bili resno izbirani, dva bi se še dala izbrati, ostali niti oddale niso zadovoljili.

Italijanski listi pišejo, da tvoril glavni vzrok tega neuspeha program tekmovalj v Lyonu, ker obsega poleg štirih klasičnih tekem na ročkah, konju, bradli in drogu še petero tekmovalj povsem atletične prirode: skoke, tek na 100 m, met krogle in prosto plavanje na 50 m. Težkoče lahkoatletičnih težb so odvrnile večino italijanskih telovadnih vrstakov, da se niso prijavili za Lyon.

Dasi je Italija na prejšnjih mednarodnih tekmovaljih, ki so se vršile po približno enakih prepričanjih, dosegala redno tretje mesto, se po mnenju italijanskih strokovnjakov ni moglo sedaj po smagi na olimpijadi poveriti zastopstva italijanskih barv povprečno dobri tekmovalni vrsti, ker bi ne mogla zastopati najboljših italijanskih telovadcev. Zato je bilo soglasno sklenjeno, da se tekmovalj v Lyonu Italija letos ne udeležijo.

Tako približno se glasi komuniké italijanske telovadne federacije. Po vsej priliki pa so prevladali tehnične argumente povsem drugi, najbrž nacionalno-politični momenti bojani, da bi mogla italijanska vrsta podlež v Lyonu, kjer bi nastopila tudi češka brez nesreče, kakor se je pripetila v Parizu, in bi bilo s tem italijanske olimpijske slave konec!

Zanimivosti iz naše domovine

Narodni park v Plitvicah. — Gladovanje iz verskega fanatizma. — Neobičajen prirodni pojav. — Dve nenavadni stavki. — Strahovita nesreča.

Naša država ima mnogo naravnih lepote, ki so po svojih posebnostih, strukturi in veličini edine v Evropi. In vendar teh naravnih lepote doslej nismo znali nacionalno izkoristiti. Posebno za turistično in tujski promet so se merodajni činitelji doslej zelo malo brigali. Tuji se ne poznajo lepote naših krajev, posebno Slovenije, Dalmacije, Hrvatske, Bosne in Hercegovine. Kljub malomarnosti državnih oblasti pa moramo zabeležiti razveseljiv pojav. Ki obeta državi in prebivalstvu mnogo koristi. Društvo za olepšanje Plitviških jezer hoče namreč spremeniti ta jezero v velik nacionalni park po zgledu znanega parka v Zedinjenih državah. Društvo načeljuje prof. Miroslav Kulmer. Izdelan je že osnutek zakona o spremembi Plitviških jezer v nacionalni park. Načrt ima zdaj ministrstvo za šume in rudnike. Udruženje inženjerjev in arhitektov je izdelalo svoj načrt o zaščiti vode v Plitviških jezerih. Posebna komisija bo izdelala na podlagi obeh načrtov enoten osnutek, ki pride pred Narodno skupščino. Po tem načrtu bi bil razvoj Plitviških jezer zajamčen tako, da bi lahko v doglednem času tekmovala s podobnimi naravnimi lepotami v drugih kulturnih državah. Inicijatorji te inicije so prepričani, da bi se s tem tujski promet v naši državi zelo dvignil.

Parkrat smo že poročali o nenavadni manji gledovanju, ki se je pojavila zlasti v Nemčiji. Veliko pozornost je vzbudil Berlinčan Jolly, ki je gladoval polnih 45 dni ter postavil s tem svetovni rekord. Jolly je našel tudi v naših krajih posnemalca. Iz Ljubuske v Hercegovini javljajo o trgovcu Vitkovcu, ki že gladoje polnih 23 dni in trdi, da bo vzdržal celo 40 dni brez vsake hrane. Vitkovič ne strda mogoče iz principa ali iz materializma, temveč iz golega verskega fanatizma.

V celj Ljubuski živi več seljakov pravoslavne vere, ki so razcepljeni na razne verske sekte. Med njimi so evangeliniki, bogomolci, pridigarji, proroki in »politiki«, ki se vsako leto strogo postijo po več dni. Kakor katoliška, tako predpisuje tudi pravoslavna vera štiridesetdanski post. In tega sedaj v polni meri vzdržuje Vitkovič. Nič ne je in ne pije, samo vsak tretji dan použije malo tople vode z raztopljenim sladkorjem. Dosedaj je Vitkovič vzdržal polnih 23 dni, zatirujejo pa, da jih bo 40 kot v spomin na štiridesetdanski post Kristusa. Ni verjetno, da bo Vitkovič vzdržal še sedemnajst dni gladovanja, ker je, kakor javljajo, že dosedaj tako shušal da ga je sama kost in koža. Vitkovič je dlje časa živel v Rusiji, kjer se je navzel običajev bogomolskih sekt.

O nenavadnem prirodem pojavu javljajo iz Gospića. Dne 8. t. m. med 6. in 7. uro zjutraj so seljaki opazovali na obzoru tri oblike vzhajajočega solnca. Vsa tri solnca so bila v premii črti, srednje je bilo večje, obe stranski manjši. Naivni narod je seveda na razne načine komentiral ta pojav in mnogi so napovedovali zlo ter konec sveta drugi dobro letino itd.

Dasi je ta prirodni slučaj zelo redek, vendar ni osamljen. O pojavu treh solnc so spisane že razna znanstvena dela, slični pojavi pa so bili tudi registrirani v zgodovini. Leta 636, pred Kr. pred napadom Gimbrov in Teutonov na Rim, dalje 1. 1157 in 1492 so v raznih krajih opazovali tri solnca na nebu. Znanstveniki utemeljujejo ta pojav z odbijanjem ali odražanjem solčnih žarkov v oblakih. Ti oblaki obstoje iz zelo drobnih ledenih iglic, ki se zbirajo v gostih množinah ter so povsem prozorne. V takih oblakih se zrcali in odbija solnce.

V torko so začeli gojenci tretjega in četrtega letnika Vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu stavkati. Vzrok stavke je znižanje dnevnice. Zbrali so se v parku in poslali po kratkem posvetovanju k upravniku zavoda delegate. Upravnik g. Terzibašić jih je brez vsakih ceremonij spodil. V pogovoru z nekim novinarjem je izjavil, da je vest o znižanju dnevnice resnična. Dnevnice so bile znižane zato, ker je hotela upra-

va dati to razliko mlajšim gojencem, da bi se raje učili. Zvečer so poslali gojenci z narodnim poslancem dr. Radosavljevičem v Beograd deputacijo, ki bo posredovala pri vojnem ministru, da se konflikt izravna.

Iz Kragujevca poročajo tudi o stavki v ondotni ženski gimnaziji. Stavka se je pričela v torko dopoldne, in sicer v znak protesta proti malomarnosti finančnih organov, ki profesorjem niso izplačale honorarjev za nadure že od novembra. Profesorji so izjavili, da ne bodo imeli nobene nadure, dokler ne dobe honorarjev. Zato je poslal ravnatelj učenke domov. Ravnatelj je že opetovano posredoval pri prosvetnem ministru, da se honorarji izplačajo, to da vse njegovo prizadevanje je bilo zaman. Opoldne so izročili profesorji ravnatelju pismeno motivacijo, ki so jo podpisali razun dveh vsi.

Strašna nesreča se je primerila v ponedeljek v pivovarni Bajlovi v Beogradu. Motor je zagrabil 18letnega Janka Jankovića. Kolesa so nesrečnega fanta sukala polnih devet ur, predno je bila nesreča opažena. Strahovit prizor je prvi odkril pivovarniški kontrolor. Truplo je bilo tako strahovito razmesarjeno, da so si delavci z dlanjo pokrili obraz, da ga ne vidijo. Ostanke trupla so prepeljali v mrtvašnico. Kako je Jankovič zašel med kolesje, se ne ve.

Velika umetnost je

kupiti dobro blago za možko obleko po res nizki ceni. To dosežete edino pri priznani solidni trdki

Josip Ivančič, Ljubljana

Miklošičeva cesta 4

1642

To ni prazna reklama! Prepričajte se!

Dogodki po svetu

O Jollyju smo poročali. Na drugem mestu poročamo o Bosancu Vitkovcu, ki strda že polnih 23 dni, istočasno pa javljajo iz Nemčije, kjer se je mamija stradanja najbolj razpasla, o škandaloznih odkritjih, ki jih je policija napravila pri raznih stradalcih.

Jolly je našel nebroj posnemalcev, ki hočejo poskati njegov rekord. Skoraj v vsakem večjem mestu Nemčije so se pojavili gladovalni umetniki, ki so se dali za preti v jeklene omare, pripravljeni stradati najmanj 45 dni. Eden izmed teh je bil tudi neki Nelson alias Richard Illner, ki je gladoval v Lipskem. Mož je menda že »stradal« polni 35 dni, ko je policija šele uvidela, da ima opraviti s prebrisanim sleparjem. Vse Lipsko govori te dni samo o škandaloznem odkritju policije, ki je ugotovila, da je Nelson potom dveh zaupnikov v steklenicah, v katerih naj bi bila samo topla voda s laskorjem, dobival vtihotapljeno čisto kurjo juho in juho z jajci ter druge krepke tekočine. V cigareta je bila mesto tobaka večinoma čokolada. Tekom svojega »stradanja« je Nelson popil deset litrov juhe, vina, pojedel mnogo bonbonov, čokolade itd. Policija je sedaj gladovalnega »umetnika« izgnala, njegove sokrivce, med katerimi je bil tudi njegov čuvaj, pa občno kaznovala. Nelson je pri »stradanju« zaslužil okoli 40 tisoč zlatih mark. Seveda o denarju ni bilo ne duha ne sluha.

V Berlinu je nenadoma zblaznel umetnik v gladovanju, Ballmann, ki je hotel zrušiti Jollyjev rekord. Razbil je svojo steklenico o marmo in planil ves okrvavljen na cesto. Prepeljali so ga domov, kjer se je kmalu okreplil. Stradal je menda 30 dni.

Iz Moskve javljajo, da so v okolici Kurska odkrili ogromna polja železa. Preiskalo so zemljo v obsegu 300 kvadratnih kilometrov in ugotovili, da vsebuje ogromne zaloge čistega železa. Zaloge so uprav neizčrpne in bodo dale 16 do 20 milijard ton železa.

V dunajskem Apolo gledališču se je snoči odigral mučen incident. Igrali so neko revijo, pri kateri so uporabili sledečo šalo: Gost zahteva svinjsko glavo »la Mussolini«. Na vprašanje natakarka, kakšna je taka svinjska glava, gost odvrne: »Če vidite svinjsko glavo, ki široko odpira gobec, potem je to svinjska glava «la Mussolini». Po teh besedah je nastal v gledališču veliki hrušč in trušč, ki so ga vzpirlorili navzoči Italijani. Interferirali je morala policija ki je demonstrante odstranila. Zadeva bi imela še diplomatske posledice.

Razkošno! Elegantly! Samo še danes! Napeto! Moderno!

CLOVEK, KI SE PRODAJA...

Velikomestni roman v osmih dejanjih.

Prekrasno filmsko delo, ki je pri vseh dosedanjih predstavah doseglo veliki uspeh, se prodaja samo še danes. — Razkožno in sijaj, ljubezen in denar, nezadovoljstvo v zakonu in nezvestoba ter končna zmaga prave ljubezni so glavni momenti filma »Clovek, ki se prodaja«. — Imena igralcev kot: Vivian Gibson, Helga Molander, Erich Kaiser-Titz, Hans Mierendorf in Olaf Fjord so najboljša garancija za visoko kvaliteto tega modernega filma.

Mladini vstop ni dovoljen!

Predstave točno ob 4, ½, ¾, 8, 9.

Kot prihodnje senzacija prinašamo najnovejši HARRY PIEL film »Pustolovina v nočnem ekspresu«. — Reklamne fotografije so razstavljene pri kavarni »Zvezda«.

Elitni Kino Matica, vodilni Kino v Ljubljani, tel. 124.

Gospodarstvo

—g Svinjski sejem v Celju dne 10. aprila. Dogon 135 prašičev, večinoma v starosti od 6 do 7 tednov. Cena za komad v starosti od 6 do 7 tednov Din 90—120, 7 do 8 tednov Din 120—150, 8 do 9 tednov Din 150 do 180, 3 mesece Din 200, 6 mesecev Din 400. Kupčija je bila precej živahna, ker so začele stranke že kupovati prašiče za plemo. Prodanih je bilo skoraj polovico na sejem priganih prašičev.

—g Pravilnik Obrtna banke. Na temelju sklepa ministrskega sveta, da se ustanovi Obrtna banka, je izdelala obrtna zbornica v Beogradu pravilnik za novo banko. Glavne odredbe tega pravilnika so: sedež banke je v Beogradu. Glavna podružnica bo v Zagrebu, druge pa v Ljubljani, Sarajevu, Splitu, Novem Sadu in Skoplju. Osnovni kapital bo znašal 37.500.000 Din. Od tega vplača država tekem 3 let 15 milijonov, ostali znesek vplačajo privatni delničarji. Kapital je razdeljen na 187.500 delnic po 200 dinarjev. Delničarji so lahko poleg države obrtniki, njihove žene, obrtne zadruge, vse njihove ustanove in prijatelji obrtništva. Glede osnovnega kapitala je določeno stal-

no razmerje. Na državo odpade 40 %, na obrtnike, obrtne zadruge in njihove ustanove 51 %, ostalo pa na druge delničarje. Pravico glasovanja dajejo 3 delnice. Noben delničar ne sme imeti več kakor 25 glasov. Nadzorstvo nad banko bo vršila država po posebnih komisarijih trgovskega ministristva.

—g Dohodki od taks in trošarin v februarju. Na takseh je dobila država v februarju 104.112.016 Din, dočim je bilo v proračunu za eno dvanajstino predvideno samo 80.000.000 Din. Trošarine so dale 62.185.811 dinarjev proti predvidenim 50.166.666 Din.

—g Prometna konferenca v Parizu. Prometno ministristvo je določilo delegate za veliko konferenco evropskih in ameriških držav, ki se bo vršila po inicijativi francoske vlade 20 aprila v Parizu. Na dnevnem redu so aktualni prometni problemi.

—g Izgledi za dobro leto. Po vesteh, ki jih dobiva iz raznih krajev države, poljedelsko ministristvo, je stanje posevkov tako, da se nam obeta zelo dobra letina. Vreme je toplo in tudi vlage je dovolj, tako da žito zelo dobro uspeva.

—g Italijansko-jugoslovenska trgovska zbornica. Državni komisar reškega pristanišča namerava baje posredovati pri naši vla-

di, da se ustanovi na Reki italijansko-jugoslovenska trgovska zbornica. Namen zbornice bi bil pospeševati trgovske stike med obema državama.

—g Zunanje posojilo Hipotekarne banke. Uprava Hipotekarne banke se pogaja z mnogimi inozemskimi bankami o večjem posojilu, s katerim bi mogla kriti domače potrebe.

Tri ekspedicije na severni tečaj

Zadnjič smo poročali, da se pripravljajo osvojiti severni tečaj istočasno Roald Amundsen in ameriški kapitan Byr. Tema dvema raziskovalcema se je pridružil zdaj še kapitan Wilkins iz Avstralije, ki se nahaja s svojima aeroplanoma že na Aljaski.

Amundsenov zrakoplov »Norge« je srečno pristal v Pulhamu. Priletel je ponoči in ker je pihal močan veter, je moral krožiti nad Pulhamom tri ure, predno se je spustil. V Angliji ostane teden dni, da nabere vodika, nakar poleti preko Oslo in Leningrada na Svalbard. »Norge« je razmeroma lahka. Od Rima do Pulhama je preletela okrog 3250 km. S tem, da je srečno preplula

prvo etapo, so se pričele tri ekspedicije na severni tečaj. Amundsen namerava preleteti severni tečaj s Spitzbergom na Aljaski, avstralski raziskovalec Wilkins poleti z enim letalom od Pont Barrow proti severnem tečaju, da najde otoke, ki leže baje severno od Aljasko v doslej neznanih pokrajinah. Če se mu ta polet posreči, hoče pozneje poleteti naravnost na Spitzberge. Ameriški kapitan Byr poleti s takozvane Pearyjeve zemlje severozapadno od Spitzbergov proti severnem tečaju in nazaj.

Bagdad pred katastrofo

Nasip razpada na celji črti, vse prebivalstvo pomaga pri rešnem delu.

Najnovejši poročila iz Bagdada poročajo, da se je položaj pri Bagdadu radi naraščajoče vode še bolj poslabšal in da rešila dela vojašva niso uspela. Prvotna luknja v nasipu, ki je znašala par metrov se je razširila tako, da je sedaj 30 metrov široka. Vsako sekundo prodre nad 2000 ton vode. Škoda, ki jo je povzročila poplava do danes, prekaša milijon in pol šterlingov (nad 400 milijonov dinarjev). Vo-

da je prekoračila običajno gladino za 5 m. Vse mesto je pod vodo. Veliko škoda je voda napravila v sloviti kraljevskih vrtovih. Če se dotok vodnih mas ne ustavi v zadnjem hipu, preti nevarnost, da se ves nasip poruši, kar bi pomenilo nezasišano katastrofo za Bagdad, ki bo popolnoma poplavljen. Prebivalstvo živi v mrzličnem pričakovanju negotove rešitve. Če se porušijo nasipi, treba računati z desetstisočji žrtev med prebivalstvom. Oblasti so pozvale osebe vseh socialnih krogov, da sodelujejo pri reševalnih akcijah, ki se nadaljujejo dan in noč z vojaštvom, policijo, žandarmerijo in celo s kaznjenci.

* Samomor vsled avtosugestije. Nenavaden vzrok je nagljal nekoga 64letnega krčgovodjo iz mesteca St. Julien pri Zenevi v smrt. Mož je že dalje časa trpel na halucinacijah ter si vtpeal v glavo, da je tat. Res je v svojih videnjih razne zneske, katere je baje poneveril. Pred dnevi ga je našla njegova žena obešenega. V pismu, ki ga je zapustil, je navedel, da je tat in da mora zato umreti. Ko so pregledali knjige, so ugotovili, da so popolnoma v redu.

Originalne barve in matrice za Gestetner Cyklostil. Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

Telefon 930

20-T

Botot

Kraljica vseh francoskih past za zobe

Glavno zastopstvo D. Pechmajou, Zemun-Zagreb

Lesna trgovska industrijska družba Hudovernik & Komp. v Rad. uljici

proda parni stroj 35 konjskih sil (Wolf.) Stroj je popolnoma v dobrem stanju in se lahko ogleda na parni žagi Bohinjska Bela. Cena po dogovoru. 1168

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze sočutja ob boleznih in ob smrti pokojnega soproga oziroma brata, gospoda

Franca Dolenca

kakor tudi za podarjeno cvetje in za častno zadnje spremljevanje izražava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo iskreno zahvalo.

V LJUBLJANI, 13. aprila 1926.

Marija Dolenc-Hofbauer, soproga
Karl Dolenc, brat. 1167

Zahvala.

Vsem onim, ki so nas tolažili ob trpljenju in smrti naše ljubljene soproge, mamice, hčere, sestre in svakinje, gospe

Marije Šušteršič roj. Tičar

se tem potom najpriskrbeje zahvalujemo.

Posebno se zahvalimo preč. g. dr. Jakobu Kotniku, ki je tolažil pokojnico v zadnjih urah, da je mirno in Bogu vdano zaspala.

Iskrečna hvala pevskemu društvu »Ljubljanskega Zvona« in drugim pevcem za genljive žalostinke in vsem, ki so pokojnico počastili s prekrasnim cvetjem in jo v tako mnogobrojnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Sv. rekvijem se bo daroval v soboto, dne 17. aprila 1926 ob sedmih v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 14. aprila 1926.

Rodbine: Šušteršič, Tičar, Močvar.

1175

Konkurzna masa
tekstilnega trgovalca v Ljubljani in Mariboru
prodaja že zložene terjatve
proti raznim manjšim dolžnikom v glavnem znesku
ca 90.000 — Din. Refektanti določeni pri dr. Ivo Benkovič, odvetniku v Ljubljani, Miklošičeva
cesta 6, kot upravitelju konkurzne mase. 1174

Makulaturni papir
kg Din 5.—
prodaja uprava »Slov. Naroda«

Pomladne novosti

negavice v raznih barvah, žepne robce, čipke, ročavice, naramnice, palice, razna mila, gume in potrebnice za šivilje, krojače in čevljarje ter nahrbtnike.

NAJNIZJE CENE. NAJNIZJE CENE.

JOŠIP PETELINC

LJUBLJANA

(ob vodi) blizu Prešernovega spomenika.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—.

Mali oglasi

Zentov, dopisovanje ter oglastrogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.—. Najmanjši znesek Din 10.—.

Prodaj

Moška obleka

dobro ohranjena, za srednjo postav — na prodaj. — Ponudbe pod »Obleka/1123« na upravo »Slov. Naroda«.

Pouk

Trgovska vajenka zdrava in močna, ki ima veselje do trgovine — se želi izučiti v mešani trgovini na delci. — Ponudbe pod Učenka/1121 na upravo »Slov. Naroda«.

Instrukcije

išče pri boljši rodbini revni, a priden učitelj. — Ponudbe pod »Učitelj/1135« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanja

Prazna soba se odda. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 1162

Stanovanje

dveh sob, kuhinje in priključka na Selo — zamenjam z enakim v mestu. — Ponudbe pod »Zamenjam/1172« na upravo »Slov. Naroda«.

Prazno sobo

s posebnim vzhodom išče mirna gospodinja. — Ponudbe pod »Centrum/1173« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanje

dveh sob in kuhinje — iščem za takoj v novi ali stari ulici. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod Mirna stranka/1125.

Stužbe

Gospodična

vešča slov. in nemškega jezika išče službo vzgojiteljice k enemu ali dveh otrokom pri boljši rodbini. — Ponudbe pod »Vzgojiteljica/1171« na upravo »Slov. Naroda«.

Mlada gospa

vešča slov. in nemškega jezika, izurjena v stroje, pišu in vseh pisarniških delih — išče službo v pisarni. — Ponudbe pod »Inteligentna/1170« na upravo »Slov. Naroda«.

Začetnica,

zmožna slovenskega in nemškega jezika — išče službo v pisarni ali kot blagajničarka; event. gre kot vzgojiteljica k otrokom. Ponudbe pod »Začetnica/1138« na upravo »Slov. Naroda«.

Prodajalka

izurjena v mešani trgovini — želi premeniti službo; gre tudi na delo. — Ponudbe pod »Dobra mož/1141« na upravo »Slov. Naroda«.

Plačilna natakarica

z dobrimi izpričevanji — išče službo v večjem hotelu na letovišču. — Ponudbe pod »Natakarica/1140« na upravo »Slov. Naroda«.

Lokali

Iščem lokal

za špecerijsko trgovino v mestu ali na periferiji. — Ponudbe pod Lokal/1169 na upravo »Slov. Naroda«.

Razno

Salamo

zajemčeno provizorno blago v poštinih zavetih razpošilja po povzetju po tvorbi cenah stara specialna veletrgovina

Julio Schmidlin in drug

ZAGREB 81 T
Preradova ulica 24
Zahtevajte cenike!

Svinjsko mast

zajemčeno čisto domačo

slanino

soljeno in sušeno

salamo

prvorazredno

slr

razne vrste

konzerve

mesnate, iz sadja in zelenjavi, kupite najbolje pri stari specialni veletrgovini

Julio Schmidlin in drug

ZAGREB

Preradova ulica 24

85 T

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Preradova ulica 24

Najboljša mlečna in čokolada za kuhanje

Louit

Glavno zastopstvo:

Daniel Pechmajou

Zemun — Zagreb.

Ocarinjenje

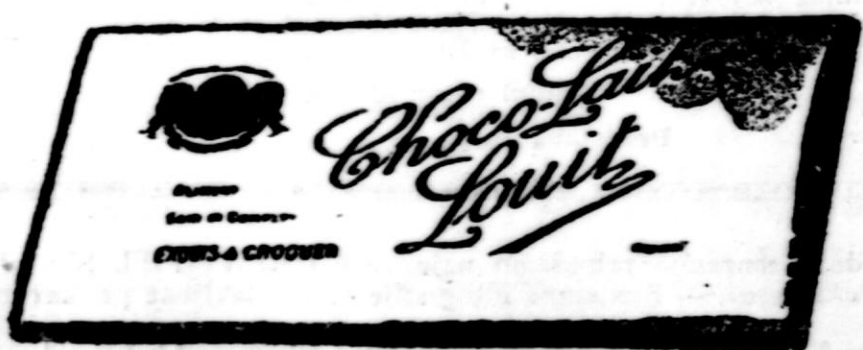
vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravnega zaračunavanja car ne po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Nagrada
novo dvokolo
ali otroški športni
voziček.

Kdor kupi ali posreduje, da proda podpisana tvrda deset novih dvokoles ali otroških vozičkov v letošnjem letu, dobi za nagrado novo dvokolo, kompletno z angleško pnevmatiko ali otroški športni voziček. Zahtevajte cenik. Prodaja na obroke. Največje število dvokoles, otroških vozičkov in pnevmatik. TRIBUNA F. B. L. tovarena dvokoles, otroških vozičkov in delov, Ljubljana, Karlovska 4.

Ureduje: Josip Zupančič — Za »Narodno tiskarno«: Fran Jeseršek — Za inzeratni del lista: Oton Christof — Vsi v Ljubljani.